

**Decretul nr. 81/1971 pentru aderarea Republicii Socialiste România
la Convenția privind procedura civilă, încheiată la Haga la 1 martie 1954**

publicat în B.Of. nr. 37 din 19 martie 1971

Art. 1. - Republica Socialistă România aderă la Convenția privind procedura civilă, încheiată la Haga la 1 martie 1954.

Art. 2. - La depunerea instrumentului de aderare a Republicii Socialiste România la Convenția privind procedura civilă, se vor transmite următoarele declarații:

"a) Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România consideră că menținerea stării de dependență a unor teritorii la care se referă reglementarea din articolele 30 și 33 alineatul 4 ale convenției nu este în concordanță cu Carta Organizației Națiunilor Unite și cu documentele adoptate de O.N.U. cu privire la acordarea independenței țărilor și popoarelor coloniale, inclusiv cu Declarația referitoare la principiile dreptului internațional privind relațiile prietenești și cooperarea între state potrivit Cartei Organizației Națiunilor Unite, adoptată în unanimitate prin Rezoluția Adunării generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 2625 (XXV) din 1970, care proclamă în mod solemn obligația statelor de a favoriza realizarea principiului egalității în drepturi a popoarelor și a dreptului lor de a dispune de ele însele, în scopul de a pune de îndată capăt colonialismului.

b) Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România consideră că prevederile articolului 31 alineatul 1 al convenției nu sunt în concordanță cu principiul conform căruia tratatele internaționale multilaterale, al căror obiect și scop interesează comunitatea internațională în ansamblul său, trebuie să fie deschise participării universale".

Convenția din 1 martie 1954 privind procedura civilă

Statele semnatare ale prezentei convenții,

Dorind să aducă Convenției din 17 iulie 1905, privind procedura civilă, îmbunătățirile rezultate din experiență,

Au hotărât să încheie o nouă convenție în acest scop și au convenit asupra următoarelor dispoziții:

I. Comunicarea de acte judiciare și extrajudiciare

ARTICOLUL 1

În materie civilă sau comercială, notificările de acte destinate persoanelor care se află în străinătate se vor face în statele contractante la cererea consulului statului solicitant, adresată autorității care va fi desemnată de statul solicitat. Cererea, conținând indicarea autorității de la care emană actul transmis, numele și calitatea părților, adresa destinatarului, natura actului respectiv, trebuie să fie redactată în limba autorității solicitate. Această autoritate va trimite consulului actul probator al notificării sau al împrejurării care a împiedicat-o să satisfacă cererea.

Toate dificultățile care se vor ivi cu prilejul cererii consulului vor fi rezolvate pe cale diplomatică.

Fiecare stat contractant poate să declare, printr-o comunicare adresată celorlalte state contractante, că înțelege ca cererea de notificare care urmează să se efectueze pe teritoriul său, conținând mențiunile indicate la alineatul 1, să-i fie adresată pe cale diplomatică.

Dispozițiile de mai sus nu interzic ca două state contractante să cadă de acord pentru a admite comunicarea directă între autoritățile lor competente.

ARTICOLUL 2

Notificarea se va face prin grija autorității competente conform legilor statului solicitat. Această autoritate, în afara cazurilor prevăzute în articolul 3, va putea să se mărginească să efectueze notificarea prin remiterea actului destinatarului care îl acceptă de bună voie.

ARTICOLUL 3

Cererea va fi însoțită de actul care urmează a fi notificat, în dublu exemplar.

Dacă actul care urmează să fie notificat este redactat fie în limba autorității solicitate fie în limba convenită între cele două state interesate, sau dacă este însoțit de o traducere în una din aceste limbi, autoritatea solicitată, în cazul în care preferința îi va fi exprimată în cerere, va face să se notifice actul în forma prevăzută în legislația sa internă privind efectuarea notificărilor similare, sau într-o formă specială, cu condiția ca ea să nu contravină acestei legislații. Dacă o asemenea preferință nu a fost exprimată, autoritatea solicitată va încerca mai întâi să efectueze remiterea în condițiile prevăzute la articolul 2.

În lipsa unei înțelegeri contrare, traducerea, prevăzută la alineatul precedent, va fi certificată pentru conformitate de către agentul diplomatic sau consular al statului solicitant sau de către un traducător autorizat de statul solicitat.

ARTICOLUL 4

Efectuarea notificării prevăzute la articolele 1, 2 și 3 nu va putea fi refuzată decât dacă statul pe teritoriul căruia urmează să fie făcută o apreciază ca fiind de natură să aducă atingere suveranității sau securității sale.

ARTICOLUL 5

Proba notificării se va face fie printr-o dovadă datată și legalizată a destinatarului, fie printr-o atestare a autorității statului solicitat, constatând faptul, forma și data notificării.

Dovada sau atestarea trebuie să se consemneze pe una din copiile actului de notificat sau să fie anexată acestuia.

ARTICOLUL 6

Prevederile articolelor anterioare nu exclud:

1. facultatea de a transmite actele direct, prin poștă, celor interesați care se află în străinătate;

2. facultatea, pentru cei interesați, de a face să se efectueze notificări direct, prin grija funcționarilor ministeriali sau a altor funcționari competenți din țara de destinație;

3. facultatea, pentru fiecare stat, de a face să se efectueze direct, prin grija agenților săi diplomatici sau consulari, notificările destinate persoanelor care se află în străinătate.

În fiecare din aceste cazuri, facultatea prevăzută nu există decât dacă este admisă de convențiile intervenite între statele interesate sau dacă în lipsa convențiilor, statul pe teritoriul căruia notificarea trebuie făcută nu se opune. Acest stat nu va putea să se opună dacă, în cazurile prevăzute la alineatul 1 punctul 3, actul trebuie să fie notificat fără constrângerea unui resortisant al statului solicitant.

ARTICOLUL 7

Notificările nu vor putea da loc la rambursarea taxelor sau cheltuielilor, indiferent de natura lor.

Totuși, în lipsa unei înțelegeri contrare, statul solicitat va avea dreptul să ceară statului solicitant rambursarea cheltuielilor ocazionate de intervenția unui funcționar ministerial sau prin folosirea unei forme speciale în cazurile prevăzute de articolul 3.

II. Comisii rogatorii

ARTICOLUL 8

În materie civilă sau comercială, autoritatea judiciară a unui stat contractant va putea, conform dispozițiilor legislației sale, să se adreseze, prin comisie rogatorie, autorității competente a unui alt stat contractant pentru a-i cere să facă, în cadrul competenței sale, fie un act de cercetare, fie alte acte judiciare.

ARTICOLUL 9

Comisiile rogatorii vor fi transmise de consulul statului solicitant autorității care va fi desemnată de statul solicitat. Această autoritate va trimite consulului actul doveditor al executării comisiei rogatorii sau al împiedicării executării.

Toate dificultățile care se vor ridica cu ocazia acestei transmiteri vor fi rezolvate pe cale diplomatică.

Fiecare stat contractant poate să declare printr-o comunicare adresată celorlalte state contractante că înțelege ca toate comisiile rogatorii care urmează să se execute pe teritoriul său să-i fie transmise pe cale diplomatică.

Dispozițiile precedente nu exclud ca două state contractante să cadă de acord pentru a admite transmiterea directă de comisii rogatorii între autoritățile lor competente.

ARTICOLUL 10

Dacă nu se comunică altfel, comisia rogatorie trebuie să fie redactată fie în limba autorității solicitate, fie în limba convenită între cele două state interesate, sau ea trebuie să fie însoțită de o traducere făcută în una din aceste limbi și certificată pentru conformitate de către un agent diplomatic sau consular al statului solicitant sau de către un traducător autorizat de către statul solicitat.

ARTICOLUL 11

Autoritatea judiciară căreia îi este adresată comisia rogatorie va fi obligată să o efectueze folosindu-se de aceleași mijloace de constrângere ca și pentru executarea unei comisii rogatorii a autorităților statului solicitat sau pentru satisfacerea unei cereri făcute în acest scop de către o parte interesată. Aceste mijloace de constrângere nu sunt folosite în mod necesar, dacă este vorba de înfățișarea părților în cauză.

Autoritatea solicitantă va fi informată, la cerere, asupra datei și locului unde se va proceda la luarea măsurii solicitate, cu scopul ca partea interesată să fie în stare să o asiste.

Executarea comisiei rogatorii nu va putea fi refuzată decât dacă:

1. autenticitatea documentului nu este stabilită;
2. în statul solicitat executarea comisiei rogatorii nu cade în sarcina puterii judiciare;
3. statul pe teritoriul căruia executarea urmează să aiba loc consideră că aceasta este de natură să-i aducă atingere suveranității sau securității sale.

ARTICOLUL 12

În caz de necompetență a autorității solicitate, comisia rogatorie va fi transmisă din oficiu autorității judiciare competente a aceluiași stat, în conformitate cu legislația acestui stat.

ARTICOLUL 13

În toate cazurile în care comisia rogatorie nu este executată de către autoritatea solicitată, aceasta va informa imediat autoritatea solicitantă, indicând, în cazul articolului 11, motivele pentru care executarea comisiei rogatorii a fost refuzată, iar în cazul articolului 12, autoritatea la care comisia rogatorie a fost transmisă.

ARTICOLUL 14

Autoritatea judiciară care procedează la executarea unei comisii rogatorii va aplica legea țării sale, în ceea ce privește formele de îndeplinit.

Totuși, se va lua în considerare, la cererea autorității solicitante, folosirea unei proceduri speciale, cu condiția ca aceasta să nu fie contrară legislației statului solicitat.

ARTICOLUL 15

Dispozițiile articolelor precedente nu exclud facultatea, pentru fiecare stat, de a executa direct, prin agenții săi diplomatici sau consulari, comisiile rogatorii, dacă convențiile intervenite între statele interesate admit sau dacă statul pe teritoriul căruia trebuie executată comisia rogatorie nu se opune.

ARTICOLUL 16

Executarea comisiilor rogatorii nu va putea da loc la rambursarea taxelor sau cheltuielilor, indiferent de natura lor.

Totuși, dacă nu s-a convenit altfel, statul solicitat va avea dreptul să ceară statului solicitant rambursarea indemnizațiilor plătite martorilor sau experților, a cheltuielilor ocazionate de intervenția unui funcționar ministerial, devenită necesară pentru ca martorii nu s-au înfățișat voluntar, sau a cheltuielilor rezultate din eventuala aplicare a articolului 14 alineatul 2.

III. Cautio judicatum solvi

ARTICOLUL 17

Nici un fel de cauțiune sau depozit, orice denumire ar avea nu pot să fie impuse, din motiv, fie datorită calității lor de străin fie în lipsa domiciliului sau a reședinței în țara respectivă, naționalilor unuia din statele contractante, având domiciliul în unul din aceste state care vor fi solicitanți sau intervenienți în fața tribunalelor unui alt stat contractant.

Aceeași regulă se aplică cauțiunii, care va fi cerută de solicitanți sau intervenienți pentru a garanta cheltuielile judiciare.

Convențiile, prin care statele contractante ar fi stipulat pentru resortisanții lor dispensa pentru cautio judicatum solvi sau de plata cheltuielilor judiciare, fără condiția domiciliului, vor continua să se aplice.

ARTICOLUL 18

Condamnările la cheltuielile judiciare, pronunțate în unul din statele contractante împotriva solicitantului sau intervenientului scutit de cauțiune, de depozit sau de plata cheltuielilor judiciare în virtutea fie a articolului 17 alineatele 1 și 2, fie a legii statului unde acțiunea este intentată, vor fi, în urma unei cereri făcute pe cale diplomatică, investite în mod gratuit cu formula executorie de către autoritatea competentă, în fiecare din celelalte state contractante.

Aceeași regulă se aplică hotărârilor judiciare prin care suma cheltuielilor procesului se fixează ulterior.

Dispozițiile precedente nu exclud facultatea ca două state contractante să cadă de acord pentru a permite ca cererea de executare să fie de asemenea făcută direct de către partea interesată.

ARTICOLUL 19

Hotărârile relative la cheltuieli vor fi declarate executorii fără a asculta părțile, dar sub rezerva recursului ulterior al părții condamnate, în conformitate cu legislația țării unde executarea se efectuează.

Autoritatea competentă să hotărască asupra cererii de executare se va limita să examineze:

1. dacă, conform legii țării unde condamnarea a fost pronunțată, copia de pe hotărâre întrunește condițiile necesare pentru a fi autentică;

2. dacă, conform aceleiași legi, hotărârea este investită cu putere de lucru judecat;

3. dacă dispozitivul hotărârii este redactat fie în limba autorității solicitate, fie în limba convenită între cele două state interesate, sau dacă este însoțit de o traducere, făcută în una din aceste limbi și, dacă nu s-a convenit altfel, certificată pentru conformitate de către un agent diplomatic sau consular al statului solicitant sau de către un traducător autorizat al statului solicitat.

Pentru îndeplinirea condițiilor prevăzute în alineatul 2 punctele 1 și 2, va fi suficientă fie o declarație a autorității competente a statului solicitant care să constate că hotărârea are putere de lucru judecat, fie prezentarea de acte legalizate în forma convenită de natură să stabilească că hotărârea are putere de lucru judecat. Competența autorităților sus-menționate va fi, dacă nu s-a convenit altfel, certificată de către cel mai înalt funcționar în administrația justiției din statul solicitant.

Declarația și certificatul sus-aratate trebuie să fie redactate sau traduse conform regulii cuprinse în alineatul 2 punctul 3.

Autoritatea competentă să hotărască asupra cererii de exequatur va evalua, dacă partea cere în același timp și suma cheltuielilor de atestare, traducere și legalizare prevăzute în alineatul 2 punctul 3. Aceste cheltuieli vor fi considerate cheltuieli judiciare.

IV. Asistența judiciară gratuită

ARTICOLUL 20

În materie civilă și comercială, resortisanții fiecărei părți contractante vor beneficia în toate celelalte state contractante de asistență judiciară gratuită, ca și proprii naționali, conformându-se legislației statului în care asistența judiciară gratuită este solicitată.

În statele în care există asistența judiciară în materie administrativă, dispozițiile din alineatul precedent se aplică în egală măsură afacerilor aduse în fața tribunalelor competente în această materie.

ARTICOLUL 21

În toate cazurile, certificatul sau declarația de paupertate trebuie să fie înmânate sau primite de către autoritățile de la reședința obișnuită a străinului sau, în lipsa acestora, de către autoritățile de la reședința sa actuală. În cazul în care aceste autorități nu ar aparține unui stat contractant și nu ar primi sau nu ar elibera certificate sau declarații de această natură, va fi suficient un certificat sau o declarație eliberate sau primite de către un agent diplomatic sau consular al țării căreia îi aparține străinul.

Dacă solicitantul nu își are reședința în țara în care cererea este formulată, certificatul sau declarația de paupertate vor fi legalizate în mod gratuit de către un agent diplomatic sau consular al țării în care documentul trebuie să fie eliberat.

ARTICOLUL 22

Autoritatea competentă a elibera certificatul sau a primi declarația de paupertate va putea lua informații asupra situației materiale a solicitantului de la autoritățile altor state contractante.

Autoritatea îndrituită a hotări asupra cererii de asistență judiciară gratuită, în limitele atribuțiilor sale, își păstrează dreptul de a controla certificatele, declarațiile și informațiile care-i sunt furnizate și, pentru a se edifica pe deplin, poate cere informații suplimentare.

ARTICOLUL 23

Atunci când pauperul se găsește într-o țară alta decât aceea în care asistența judiciară gratuită trebuie să fie cerută, cererea sa pentru obținere de asistență judiciară însoțită de certificate, declarații de paupertate și, dacă este cazul, de alte acte justificative, utile cercetării cererii, va putea fi transmisă de către consulul țării sale autorității competente să hotarască asupra cererii în cauză sau autorității desemnate de către statul unde cererea trebuie să fie cercetată.

Dispozițiile conținute în articolul 9 alineatele 2, 3 și 4 și în articolele 10 și 12 de mai sus, privind comisiile rogatorii, sunt aplicabile la transmiterea cererilor pentru obținerea asistenței judiciare gratuite și a anexelor lor.

ARTICOLUL 24

Dacă beneficiul asistenței judiciare a fost acordat unui resortisant al unui stat contractant, notificările, oricare le-ar fi forma, relative la procesul său, și care vor fi făcute într-unul din aceste state, nu vor da naștere nici unei rambursări de cheltuieli de către statul solicitant, statului solicitat.

Aceeași soluție se va aplica și în ceea ce privește comisiile rogatorii, excepție făcând indemnizațiile plătite experților.

V. Eliberarea gratuită a extraselor actelor de stare civilă

ARTICOLUL 25

Resortisanții lipsiți de mijloace materiale ai unuia dintre statele contractante vor putea, în aceleași condiții ca și naționali, să solicite eliberarea gratuită a extraselor actelor de stare civilă. Actele necesare căsătoriei lor vor fi legalizate gratuit de către agenții diplomatici sau consulari ai statelor contractante.

VI. Constrângerea corporală

ARTICOLUL 26

Constrângerea corporală fie ca mijloc de executare, fie ca simplă măsură conservatoare, nu va putea fi aplicată - în materie civilă sau comercială - străinilor aparținând unui stat contractant în cazul în care ea nu va fi aplicabilă propriilor resortisanți. Un fapt care poate fi invocat de către un resortisant domiciliat în țară, pentru a obține înlăturarea constrângerii corporale, urmează să producă același efect în favoarea resortisantului unui stat contractant, chiar dacă acest fapt s-a produs în străinătate.

VII. Dispoziții finale

ARTICOLUL 27

Prezenta convenție este deschisă semnării statelor reprezentate la a VII-a sesiune a Conferinței de drept internațional privat.

Ea va fi ratificată iar instrumentele de ratificare vor fi depuse la Ministerul Afacerilor Externe al Olandei.

Cu ocazia fiecărei depuneri de instrumente de ratificare se va întocmi un proces-verbal, din care o copie, certificată conform, va fi transmisă pe cale diplomatică fiecărui stat semnatar.

ARTICOLUL 28

Prezenta convenție va intra în vigoare în șaizeci de zile începând de la depunerea celui de al patrulea instrument de ratificare prevăzut de articolul 27 alineatul 2.

Pentru fiecare stat semnatar care va ratifica ulterior, convenția va intra în vigoare în a șaizecea zi începând de la data depunerii instrumentului sau de ratificare.

ARTICOLUL 29

Prezenta convenție va înlocui, în raporturile dintre statele care au ratificat-o, Convenția privind procedura civilă semnată la Haga la 17 iulie 1905.

ARTICOLUL 30

Prezenta convenție se aplica de plin drept teritoriilor metropolitane ale statelor contractante.

Dacă un stat contractant dorește să aplice prezenta convenție în toate celelalte teritorii sau în acele teritorii ale căror relații internaționale sunt asigurate prin el, va notifica intenția sa în acest sens printr-un act care va fi depus la Ministerul Afacerilor Externe al Olandei. Acesta va transmite, pe cale diplomatică, o copie certificată conform, fiecărui stat contractant.

Convenția va intra în vigoare în raporturile dintre statele care nu vor ridica obiecții în șase luni de la această comunicare și teritoriul sau teritoriile ale căror relații internaționale sunt asigurate de către statul în chestiune, și pentru care s-a făcut notificarea.

ARTICOLUL 31

Orice stat, nereprezentat la a VII-a sesiune a conferinței, este admis să adere la prezenta convenție, cu condiția ca un stat sau mai multe state care au ratificat convenția să nu se opună într-un termen de șase luni de la data comunicării făcute de către guvernul olandez, asupra acestei aderări. Aderarea se va face în condițiile prevăzute de articolul 27 alineatul 2.

Este de la sine înțeles că aderările nu vor putea avea loc decât după intrarea în vigoare a prezentei convenții, în virtutea articolului 28 alineatul 1.

ARTICOLUL 32

Fiecare stat contractant, semnând sau ratificând prezenta convenție sau aderând la ea, poate să-și rezerve dreptul de a limita aplicarea articolului 17 naționalilor statelor contractante având reședința lor obișnuită pe teritoriul său.

Statul care va uza de facultatea prevăzută în alineatul precedent nu va putea pretinde aplicarea articolului 17 de către celelalte state contractante decât în favoarea naționalilor săi care-și au reședința obișnuită pe teritoriul statului contractant, în fața tribunalelor la care ei sunt solicitanți sau intervenienți.

ARTICOLUL 33

Prezenta convenție va avea o durată de cinci ani, începând de la data menționată în articolul 28 alineatul 1 al acestei convenții.

Acest termen va începe să curgă de la această dată chiar pentru statele care au ratificat-o sau au aderat la ea ulterior.

Convenția va fi reînnoită în mod tacit din cinci în cinci ani, dacă nu este denunțată. Denunțarea va trebui să fie notificată Ministerului Afacerilor Externe olandez, cu cel puțin șase luni înaintea expirării termenului de valabilitate, care o va aduce la cunoștința tuturor statelor contractante.

Denunțarea se va putea limita la teritoriile sau la unele teritorii indicate într-o notificare făcută conform prevederilor articolului 30 alineatul 2.

Denunțarea nu-și va produce efectele decât în legătură cu statul care a notificat-o. Convenția va rămâne în vigoare pentru celelalte state contractante.

Drept pentru care subsemnații, autorizați în bună și cuvenită formă de către guvernele lor, au semnat prezenta convenție.

Încheiată la Haga la 1 martie 1954, într-un singur exemplar, care va fi depus în arhivele guvernului olandez și a cărei copie, certificată conform, va va fi remisă pe cale diplomatică fiecărui stat contractant reprezentat la sesiunea a VII-a a Conferinței de la Haga de drept internațional privat.